

L'ESCOLA INCLUSIVA

Oberta per a tothom

Lídia Poch Brugué

2n Batxillerat B

Tutora: Llum Salvo

Institut Narcís Monturiol

3 de novembre de 2017

AGRAÏMENTS

Per començar, voldria agrair a la meva família pel suport que m'han donat durant el desenvolupament d'aquest gran treball.

A la Llum Salvo, la meva tutora, per guiar-me pel bon camí, per proporcionar-me la informació necessària per realitzar el treball i per dedicar-hi una part del seu temps.

A tots els mestres de l'escola de Torre d'en Reig de Vilabertran, per facilitar-me l'entrada a aquest centre i per haver-me donat l'oportunitat de poder observar als alumnes amb diversos trastorns dins de l'aula en diferents cursos.

A totes les escoles de les comarques de Catalunya amb les quals hi vaig contactar a través del formulari i em van respondre; sense elles no podria haver completat una part del meu treball.

Finalment, agrair a la gent que m'envolta, als meus companys, per recolzar-me i animar-me en els pitjors moments d'aquest recorregut.

“Un dels principals objectius de l’educació ha de ser ampliar les finestres
per les que veiem el món.”

Arnold Glasow

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	5
2. MARC TEÒRIC	7
2.1- L'ESCOLA INCLUSIVA. QUÈ ÉS?	7
2.2- PRINCIPIS BÀSICS DE L'ESCOLA INCLUSIVA.....	8
2.3- L'ESCOLA COM A SISTEMA	9
2.4- L'ESCOLA QUE AVANÇA CAP A LA INCLUSIÓ	10
2.5- MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.....	11
2.6. PERSONALITZACIÓ DE L'APRENTATGE.....	15
2.7- L'ALUMNE DINS EL GRUP.....	16
2.8. DECRET 150/2017	20
3. PART PRÀCTICA	23
3.1- QÜESTIONARI PER DIFERENTS ESCOLES.....	23
3.2- ANÀLISI DEL QÜESTIONARI.....	24
3.3- ANÀLISI DELS DELS DIFERENTS TRANSTORNS	26
3.4. CASOS AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS A UNA ESCOLA D'UNA LÍNIA.....	29
3.4.1. L'ENTORN.....	29
3.4.2. TIPOLOGIA ESCOLAR	30
3.4.3. MISSIÓ	30
3.4.4. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.....	31
3.4.5. CASOS AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS A L'ESCOLA D'1 LÍNIA.....	32
3.5- ORIENTACIONS PER AL TRACTAMENT DELS TRANSTORS.....	32
3.6- OBSERVACIÓ I ACTUACIÓ DEL PROFESSORAT DE L'ESCOLA DE VILABERTRAN.....	35
4. CONCLUSIONS	47
5- BIBLIOGRAFIA.....	50
6- ALTRES FONTS D'INFORMACIÓ	51

1. INTRODUCCIÓ

Feia molt temps que sentia que els alumnes de Batxillerat havien de fer el treball de recerca i va arribar el dia que vaig ser jo qui havia de fer-lo.

Vaig estar pensant en molts temes, sempre relacionats amb l'escola, com el treball globalitzat entre d'altres. Al principi, vaig pensar fer un treball sobre el Trastorn d'Espectre Autista, estudiant un nen de 5 anys però vaig pensar que era massa específic i que, tant el meu aprenentatge com les conclusions a les que podria arribar, en ser un tema tan concret, no serien prou riques així és que em vaig dirigir a aprofundir no tant en el trastorn si no al procés d'aprenentatge de nens amb aquest trastorn i com evolucionava la relació amb els seus companys.

Durant aquests inicis vaig conèixer el terme d'escola inclusiva i em va sobtar perquè englobava molts més aspectes de caràcter educatiu i vaig pensar que em donaria una idea molt més àmplia de la realitat dels nens i nenes que aprenen i com les seves mestres i els seus mestres aborden la tasca d'ensenyar a alumnes amb dificultats.

Cercant informació he detectat que la inclusivitat a l'escola genera polèmica ja que hi ha qui defensa que els alumnes amb certes dificultats han d'escolaritzar-se separats per tal que puguin tenir l'atenció adequada i al mateix temps impedir que la resta d'alumnes no es vegin frenats a l'hora d'avançar en el seu aprenentatge. N'hi ha qui defensen que els alumnes han d'aprendre junts per enriquir-se mútuament ja que tots els alumnes tenen un potencial que pot aportar riquesa al grup.

Jo crec que treballar conjuntament amb tot l'alumnat és positiu i, pel que conec de l'escola, crec que actualment l'escola fomenta la inclusivitat; per tant la meva hipòtesi de treball és:

“L'escola catalana actual fomenta un model d'escola inclusiva i aquest model és efectiu per a l'aprenentatge de tots els alumnes, els que tenen dificultats i els que no”.

Els objectius que em plantejo són:

- Fer un treball rigurós sobre els aspectes que em proposo aprofundir.
- Organitzar-me i planificar-me al llarg del temps per tenir temps de realitzar amb èxit totes les etapes del treball.
- Reflexionar i fer reflexionar, a qui llegeixi el meu treball, sobre l'escola inclusiva.

- Identificar quines Necessitats Educatives Especials són les que es troben amb més freqüència a les escoles.
- Analitzar una escola per saber si les seves metodologies i la seva atenció a l'alumnat és inclusiva.
- Observar a les aules diferents casos d'alumnes amb Necessitats Educatives Especials valorant si els mestres segueixen les orientacions que els experts indiquen a cada cas concret.
- Observar el comportament del grup classe per determinar si el fet d'aprendre nens amb dificultats interfereix el ritme d'aprenentatge del grup.
- Confirmar o rebutjar la meva hipòtesi de treball

La metodologia que empraré serà la següent:

Primer faré una recerca bibliogràfica sobre què s'entén per escola inclusiva. Després faré un sondeig, a nivell de mestres del territori català, per identificar quines són les principals necessitats educatives amb que es troben les mestres i els mestres. Un cop hagi identificat les principals necessitats educatives que es troben a les aules tornaré a fer recerca bibliogràfica per saber en què consisteixen aquestes necessitats i quines orientacions donen els experts per a tractar-les.

Conclouré la part pràctica del meu treball anant alguns dies a l'escola Torre d'en Reig de Vilabertran per observar quins alumnes tenen necessitats educatives i quin tractament es donen en aquestes així com observar el comportament de tot el grup classe. D'aquesta escola vaig analitzar el Projecte Educatiu, l'entorn de l'escola, la seva missió i com plantegen l'atenció a la diversitat. El centre em va donar la relació dels alumnes amb Necessitats Educatives Especials de cada curs i vaig observar-los a les aules.

Per fer aquestes observacions vaig elaborar unes plantilles on es detallaven les diferents indicacions que havien de seguir-se, segons els experts, per tractar adequadament en aquests alumnes.

Al llarg de la realització del treball m'he trobat algunes dificultats com són les de la lectura de la bibliografia ja que he trobat textos que m'han estat difícils d'entendre.

I també ha estat una dificultat el fet que no he rebut tantes respostes dels mestres de Catalunya com hauria desitjat. Probablement les dates que vaig enviar-les no eren les més adequades, ja que era final de curs.

2. MARC TEÒRIC

2.1- L'ESCOLA INCLUSIVA. QUÈ ÉS?

“La inclusió és un procés sense fi que cerca maneres més eficaces de respondre a la diversitat present de l'alumnat”. (Ainscow, 2005).

L'educació té una igualtat, igualtat en el significat de que tot l'alumnat ha de tenir dret a disposar d'una educació de qualitat.

L'escola inclusiva és un procés pel qual s'ofereix a tots els infants, sense distinció de capacitat, raó o qualsevol altra característica, l'oportunitat de continuar sent membres de la classe ordinària i d'aprendre dels seus companys i, juntament amb ells, dins l'aula.

Aquest concepte va seguint diferents camins i cada cop més, es va construint amb la participació de tothom qui forma part del sistema educatiu com a globalitat.

Dins de l'escola inclusiva, s'atenen les necessitats educatives especials dels alumnes des del marc de l'aula ordinària i dins del seu grup de referència, seguidament, els mestres de suport intervenen dins de l'aula ordinària per afavorir la implicació del tutor/a en el procés educatiu de tots els alumnes, també dels que tenen dificultats o amb necessitats educatives especials i finalment es procura que tots els mestres vagin aprenent a atendre la diversitat en l'entorn més ordinari: el grup classe de referència.

Les escoles inclusives són necessàries perquè vivim en una societat diversa, heterogènea i complexa. L'escola s'ha de preparar per la cooperació i no per la competició.

L'objectiu de l'escola inclusiva és que els alumnes gaudeixin de l'educació, de l'ensenyament, de les relacions socials amb els seus companys de classe, però sobretot que siguin feliços aprenent.

Segons explica el document *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu*, del Departament d'Ensenyament (2015), *“cada persona és única i irrepetible i, per tant, el fet d'educar comporta, per una banda, reconèixer que la diversitat és l'essència mateixa de la societat i, per l'altra, conèixer i comprendre les característiques i necessitats diverses dels alumnes. Per atendre aquesta diversitat cal impregnar amb aquesta idea la cultura de centre i proveir-lo dels suports personals, organitzatius, metodològics, materials i*

tecnològics adequats que assegurin la presència, la participació, l'aprenentatge i el progrés de tots i cadascun dels alumnes”.

2.2- PRINCIPIS BÀSICS DE L'ESCOLA INCLUSIVA

Definirem l'educació inclusiva com aquella que ofereix a tots els seus alumnes les oportunitats educatives i les ajudes (curriculars, personals, materials) necessàries pel seu progrés acadèmic i personal. (III Congreso La Atención a la Diversidad en el Sistema Educativo, 2001).

L'educació inclusiva es guia pels principis següents:

- *Acceptació dins la comunitat.* Tots els alumnes sigui quin sigui el seu grau o la naturalesa de la seva discapacitat, són membres benvinguts i valorats per la comunitat escolar.
- *Educació basada en resultats.* Tots els alumnes poden aprendre i tenir èxits, però no de la mateixa forma, i hem de recordar que les escoles són les que determinen les condicions dels èxits.
- *Diversitat.* La diversitat de totes les persones que componen la comunitat educativa es considera un fet valuós que contribueix a enriquir a tot el grup i afavorir la interdependència i la cohesió social.
- *Currículum comú i divers al mateix temps.* Si volem que les escoles siguin per a tots, és imprescindible l'existència d'un únic currículum per una educació bàsica i comú on tots els alumnes participin el màxim possible.
- *Ensenyaments pràctics aplicats.* Es tracta d'utilitzar estratègies pràctiques d'aprenentatge, que siguin efectives per tots els alumnes (aprenentatge cooperatiu, ensenyaments basats en l'experiència, ...)
- *La millor avaluació es la valoració sobre l'actuació de l'alumnat.* Hem de donar l'oportunitat als alumnes d'expressar els seus coneixements de diverses formes i no només a través dels tradicionals.
- *Agrupació multinivell i flexible.* Tots els agrupaments són possibles, fins i tot els de barrejar cursos.
- *Ús de la tecnologia dins l'aula.* La tecnologia fomenta l'entusiasme per aprendre als nens.
- *Dret al recolzament pel desenvolupament personal.* Alguns alumnes, necessiten major atenció individualitzada i potser que aquesta no es desenvolupi dins el

context ordinari, precisament per poder participar plenament de les activitats desenvolupades per tots.

2.3- L'ESCOLA COM A SISTEMA

La propietat de totalitat dels sistemes explica que, en un sistema, el tot sempre és més que la suma de les parts i que, quan alguna cosa passa en una part del sistema, es produeixen retroaccions i canvis a les altres parts i en el sistema com a totalitat.

Les escoles, les famílies, els mestres i els diferents professionals formen part del sistema.

L'escola com a sistema social, està formada per diferents subsistemes que es relacionen entre ells. El que succeeix en un subsistema (cicle, classe, departament...), més aviat o més tard, produeix efectes en els altres subsistemes i a l'escola com a totalitat. Les decisions que es prenen als centres i els tipus de comunicacions que hi tenen lloc, poden promoure canvis en els subsistemes. Proposar, per exemple, canvis en una aula generant pràctiques de treball cooperatiu, pot estimular l'interès en altres aules per iniciar també aquesta metodologia.

Un factor clau són aquestes interaccions i aquests intercanvis de comunicació a l'interior del mateix sistema i amb el seu exterior.

Segons West i Hopkins (1996, citat per Bolívar, 2002), la millora de l'escola hauria de tenir en compte els quatre dominis de l'eficàcia i la millora escolars:

- 1- Experiències educatives de l'alumnat
- 2- Nivell d'aprenentatge de l'alumnat
- 3- Desenvolupament professional i organitzatiu
- 4- Implicació de la comunitat

Entendre la millora escolar com un procés implica desenvolupar estratègies i plantejar canvis, tant a nivell d'innovacions didàctiques a l'aula com a nivell del desenvolupament de l'organització i l'estructura.

Per instaurar processos de millora en els diferents nivells esmentats, és necessari fomentar l'intercanvi i la col·laboració entre mestres, gestionar formació en metodologies i didàctiques innovadores, disposar de pràctiques d'avaluació interna i donar suport a les bones iniciatives.

Per promoure aquest desenvolupament organitzatiu i cultural del centre com a sistema, és necessari superar la visió individualista de la docència i inscriure la innovació i l'aprenentatge sobre la pràctica en el context del treball cooperatiu del centre.

2.4- L'ESCOLA QUE AVANÇA CAP A LA INCLUSIÓ

L'educació inclusiva –segons Susan Bray Stainback (2001)- és el procés pel qual s'ofereix a tots els infants, sense distinció de la discapacitat, la raça o qualsevol altra diferència, l'oportunitat per continuar sent membre de la classe ordinària i per aprendre dels seus companys, i juntament amb ells, dins l'aula. I les escoles inclusives es basen en aquest principi: Tots els nens, fins i tot aquells que tenen discapacitats més severes, han de poder anar a l'escola de la seva comunitat amb el dret garantit de ser ubicats en una classe comuna. Es poden contemplar altres alternatives, però només eventualment i quan s'hagin fet tots els esforços per fer factible la seva atenció a la classe comuna i sempre que aquestes alternatives representin clarament un millor benefici per a l'alumne. "Com a resultat, els estudiants amb necessitats especials o discapacitats van a l'escola on ja anirien si no fossin discapacitats i van a una classe comuna amb els companys de la seva edat". (Porter, 2001, pàg. 7).

Tradicionalment, les alumnes i els alumnes amb discapacitat s'han escolaritzat en centres especials, amb la idea de proporcionar-los aprenentatges funcionals que els permetessin integrar-se a la societat amb més facilitat. En realitat aquesta justificació no té gaire fonament, ja que si el que volem és que les alumnes i els alumnes amb discapacitats puguin integrar-se en el futur dins la seva comunitat i esdevenir persones autònomes i capaces, no sembla oportú escolaritzar-los en entorns "separats" , preparats especialment per ells. Per afavorir la integració social i l'experiència de la diversitat, sembla més coherent que aquests alumnes s'escolaritzin juntament amb tots els altres.

En un plantejament inclusiu de l'educació, l'escola és oberta a tothom. Ja no cal seleccionar els estudiants: tots s'inclouen en l'escola de la seva comunitat (del seu poble, del seu barri...), siguin quines siguin les seves característiques personals i les seves necessitats educatives. El lloc on s'han d'escolaritzar els nens i nenes és indiscutible: a l'escola comuna, on van els seus germans, els seus amics, els seus veïns, i a la classe que els pertoca per la seva edat.

Per als alumnes amb capacitats diferents que tenen algunes “diferències” més accentuades: el contacte i la interacció constant amb companys seus sense discapacitat propicia i estimula, sens dubte, el seu aprenentatge i el seu desenvolupament.

Segons explica el professor Nicola Cuomo (1994), a Itàlia, quan es va produir a primers dels anys setanta del segle passat, la integració dels alumnes amb discapacitats en les escoles corrents (i es van suprimir les escoles d'educació especial), es van fer estudis longitudinals comprovant el rendiments dels alumnes d'un grup amb algun alumne amb discapacitats greus i amb el rendiment d'un altre grup en el qual no hi hagués cap alumne amb discapacitat. Es tractava de veure si la presència d'algun alumne amb discapacitat podia alentir i reduir el rendiment de la resta de companys. Segons Nicola Cuomo (1994), aquesta presència, no només no va alentir ni reduir el rendiment global del grup, sinó que el va beneficiar, perquè la presència d'un company amb discapacitat estimulava l'aprenentatge de la resta de companys, desenvolupava la seva capacitat de comunicació, de raonament i d'establir hipòtesis per buscar possibles explicacions al que li passava al seu company amb discapacitat.

2.5- MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Es tracta d'articular un dispositiu pedagògic basat en tres puntals:

1. La personalització de l'ensenyament: és a dir, l'adequació, l'ajustament, d'allò que ensenyem, i com ho fem, a les característiques personals dels estudiants. Els alumnes no són iguals (tenen diferents motivacions, diferents capacitats, ritmes d'aprenentatge diferents, etc.) i, per tant, no els podem ensenyar com si fossin iguals, ni adreçar-nos al cinquanta per cent que conformen el terme mitjà, deixant de banda el vint-i-cinc per cent dels dos extrems.
2. L'autonomia dels alumnes (estratègies d'autorregulació de l'aprenentatge): com més alumnes tinguem que siguin autònoms, o més autònoms, a l'hora d'aprendre, més temps podrem dedicar als que d'entrada són menys autònoms. Aquestes estratègies es poden ensenyar explícitament –de manera que els alumnes aprenguin a aprendre- i aconseguir així que hi hagi més alumnes que depenguin menys dels seus mestres, per tal que aquests tinguin més temps per als menys autònoms.
3. L'estructuració cooperativa de l'aprenentatge: estructurar la classe de manera que el mestre no sigui l'únic que “ensenya”, sinó que també els alumnes, en

petits equips de treball cooperatiu, siguin capaços d'ensenyar-se mútuament, de cooperar i ajudar-se a l'hora d'aprendre.

Aquest dispositiu pedagògic permet que, en algunes activitats com a mínim (i en tantes com sigui possible) també hi puguin participar els alumnes amb discapacitats. Es tracta d'un model didàctic inclusiu que engloba de forma integrada, dins l'aprenentatge cooperatiu, les altres dues estratègies (la personalització de l'ensenyament i l'autonomia dels alumnes) i que s'oposa radicalment a les dues formes encara més habituals d'organitzar el treball a l'aula (l'aprenentatge individualista i l'aprenentatge competitiu).

L'aprenentatge cooperatiu té uns grans avantatges:

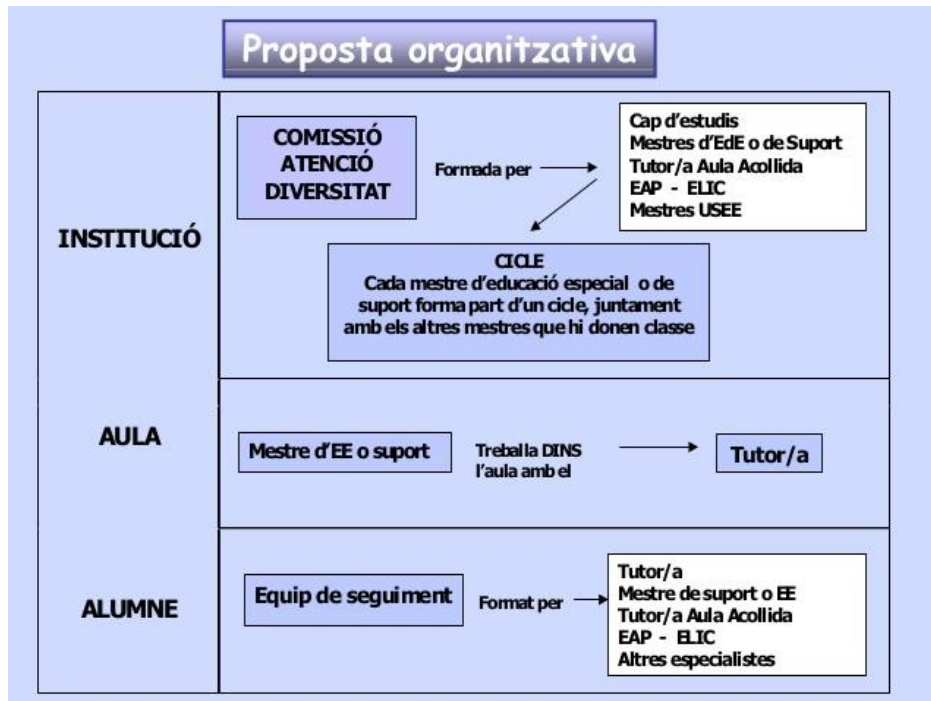
- Potencia l'aprenentatge de tots els continguts, no només els d'actituds, valors i normes, sinó també els més acadèmics (conceptes i procediments).
- Facilita l'aprenentatge de tots els alumnes, no només dels que tenen més problemes per aprendre.
- Facilita la participació activa dels alumnes.
- Facilita la integració, i la interacció, dels alumnes corrents amb els alumnes discapacitats.
- Millora la qualitat de la relació entre els alumnes corrents i els alumnes discapacitats.

Treballar en equip a classe, i, per tant, aprendre de forma cooperativa, no és fàcil. També ha de ser objecte d'ensenyament per part del professorat, de forma sistemàtica: hem d'ensenyar als alumnes a treballar en equip, de la mateixa manera que els ensenyem els altres continguts escolars –d'una manera sistemàtica i persistent- perquè no es tracta només d'un recurs metodològic, sinó d'un contingut més que els alumnes també han d'aprendre.

Algunes de les metodologies que poden afavorir l'educació inclusiva són: l'aprenentatge cooperatiu, la resolució participativa dels conflictes, l'ensenyament multinivell, la tutoria entre iguals, el treball per racons d'aprenentatge, els tallers i activitats internivells, el treball en petits grups, treball de l'educació emocional i l'educació en valors, l'aprenentatge servei, el treball per projectes, els centres d'interès,

la globalització dels continguts, els grups de debat, les metodologies actives i el treball per competències entre d'altres.

2.5.1- PROPOSTES PER FER ESCOLES MÉS INCLUSIVES A NIVELL DE CENTRE

<https://www.slideshare.net/mmms/escola-inclusiva-42822452>

Les propostes per fer escoles més inclusives són les següents:

- Suport dins l'aula com a criteri general. Els mestres de suport ofereixen estratègies i col·laboren amb els tutors per avançar cap a metodologies que contemplin la diversitat a l'aula. És important evitar la intervenció de diversos mestres de suport en un mateix grup classe perquè coneixen menys a l'alumnat.
- "Fer escola". Que tots els mestres s'impliquin en el procés de millora del centre per avançar cap a una escola inclusiva. Cadascú des del seu rol i des de la seva funció, tots han d'anar aprenent a atendre la diversitat en els contextos ordinaris, sense separar els infants segons etiquetes. Implicar la comunitat educativa i els qui col·laboren amb l'escola cap a una escola més inclusiva.
- Comissió d'atenció a la diversitat. Es tracta d'un espai i d'un grup imprescindible en qualsevol escola que vulgui avançar cap a l'atenció de tots els infants i especialment d'aquells que més ho necessiten. Generalment està formada per la cap d'estudis, els mestres de suport i l'assessora psicopedagògica

de l'EAP¹. Puntualment hi participen altres mestres professionals (director, assistent social, logopeda, coordinadora de cicle...). És un espai per fer el seguiment de l'alumnat amb dificultats i de coordinació per als diferents professionals.

- Equips directius implicats en l'atenció a la diversitat. Que saben buscar suports, que aprofiten els recursos i exerceixen el control i seguiment dels acords que es prenen.
- Treballar en col.laboració. Avançar en el treball de col.laboració entre el professorat, dins l'escola i amb els altres professionals. Avançar en el treball en xarxa a nivell de totes les persones implicades i amb les famílies. Crear espais i temps específics per parlar de com s'atén la diversitat al centre, dels aspectes en els quals s'avança, dels problemes que s'hi troben... per la millora global del centre.
- Aprendre a prioritzar. Tot no es pot fer, cal prioritzar com a escola, a l'aula i amb el alumnes; en relació amb els objectius que es persegueixen i amb els continguts que s'hi prioritzen.
- Organització funcional del temps. Pot facilitar o complicar molt el treball en col.laboració necessari per atendre la diversitat. En l'horari d'inici de curs ha d'estar previst els temps que es dediqui a tasques com la coordinació entre mestres, amb l'assessora psicopedagògica i amb altres professionals, les reunions de cicle, les sessions de suport, per planificar les sessions a l'aula, per fer els plans individualitzats... o temps que s'haurà de treure d'altres activitats en moments determinats per fer entrevistes amb els pares i les mares, per adaptar els materials, per avaluar el que es fa, per parlar amb l'alumnat...
- Avaluació. Avaluació formativa al llarg de les activitats que es fan i al llarg del curs i avaluacions sumatives al final d'un procés i a final de curs que ens permetin anar regulant les planificacions posteriors i millorant el funcionament

---

¹ Els EAP són equips d'assessorament i orientació psicopedagògic que donen suport al professorat i als centres educatius en la resposta a la diversitat de l'alumnat i en relació als alumnes que presenten necessitats educatives especials, així com a les seves famílies.

Els EAP formen part dels serveis educatius de zona (SEZ) conjuntament amb els centres de recursos pedagògics (CRP) i els equips d'assessorament en llengua, interculturalitat i cohesió social (ELIC).

del centre.

- Afavorir que es coneguin millor els infants amb més barreres per a l'aprenentatge i la participació, i que es parli d'ells. Fer plans personalitzats que guiïn la intervenció educativa amb aquests alumnes i seleccionar els objectius i els continguts prioritaris i implicar als mateixos alumnes, les seves famílies i els altres professionals en el seu desenvolupament. Evitar les etiquetes per definir l'alumnat. Parlar de les seves necessitats educatives, del seu futur, del que necessiten per créixer i avançar.

2.6. PERSONALITZACIÓ DE L'APRENTATGE

Personalitzar l'aprenentatge implica donar veu als aprenents i oferir-los la possibilitat d'una elecció sobre el que aprenen, quan ho aprenen i com ho aprenen. Es proposa connectar l'aprenentatge amb els interessos i experiències de l'aprenent. En un entorn educatiu personalitzat, el ritme d'aprenentatge, els objectius, els continguts i la metodologia poden ser diferents per als aprenents.

En primer lloc l'alumne s'ha d'implicar en el seu aprenentatge, contingut, recursos, procés, productes i avaluació de tot plegat.

En termes professionals, per assolir l'objectiu de la personalització de l'aprenentatge cal posar les màximes expectatives en cada alumne i alumna i proporcionar-li l'oportunitat d'obtenir el màxim i el millor d'ell mateix, sigui quin sigui el seu talent o el seu entorn o procedència, sigui quin sigui el seu rendiment i resultats previs. No es tracta de canviar l'alumne perquè s'integri a un sistema educatiu homogeni, sinó modificar les condicions perquè cada noi i cada noia aprengui d'acord amb les seves potencialitats i les aprofiti de manera òptima.

Tot i que les idees de la personalització de l'aprenentatge provenen del pensament dels grans pedagogs i pedagogues clàssics, els estudis i propostes sobre la personalització de l'aprenentatge realitzats des dels anys 70 del segle passat aporten a l'ensenyament d'avui un seguit de criteris i elements molt importants:

- L'estudiant s'ha d'implicar activament en el propi aprenentatge, per la qual cosa és fonamental aconseguir-ne la motivació, que s'ha de fomentar activament.
- El professorat ha de proporcionar estratègies d'aprenentatge que s'adaptin al ritme de cadascú, incloent l'optativitat curricular i respectant i aprofitant els coneixements, experiències, destreses i preferències dels alumnes.

- El professor ha de ser un assessor i un facilitador d'aquest aprenentatge. Ha d'estar ben format en comunicació i col·laboració, tenir el gust i l'aptitud d'aprendre i conèixer formes diversificades d'avaluació.
- El coneixement es construeix col·laborativament i es promou mitjançant entorns d'aprenentatge que incorporen recerca, resolució de problemes i treball per projectes.
- La flexibilitat d'horaris i ritmes és essencial, per la qual cosa cal replantejar i adaptar l'organització escolar a la personalització de l'aprenentatge.
- Personalitzar l'aprenentatge requereix un bon coneixement de les fortaleces i les debilitats de cada alumne, de manera que mitjançant l'avaluació i el diàleg s'arribi al diagnòstic de les necessitats i a la concreció dels corresponents plans de treball.
- L'avaluació personalitzada és part del procés d'aprenentatge. La valoració dels estudiants es basa en els seus avenços personals i en l'evidència que mostren sobre les seves activitats i que poden comunicar, el seu progrés, els coneixements i allò que són capaços de fer.

Perquè la personalització de l'ensenyament dins l'aula es dugui a terme cal:

- Conèixer millor l'alumne com a persona.
- Identificar les barreres a l'aprenentatge i a la participació que aquest alumne troba dins l'aula i dins l'escola
- Fer plans individualitzats prioritzant capacitats i continguts. Relacions entre el pla individualitzat i la proposta global de l'aula.
- Intervenir a la zona de desenvolupament proper dins les mateixes situacions d'ensenyament / aprenentatge.
- Implicar la família i el mateix alumne en el propi procés d'aprenentatge i d'autonomia.
- Les sessions de tutorització individualitzada.

2.7- L'ALUMNE DINS EL GRUP

Suport és qualsevol activitat o actuació que augmenta la capacitat del centre educatiu per atendre la diversitat de l'alumnat. Implica:

- Reduir barreres a l'aprenentatge i a la participació.
- Generar suports en els contextos ordinaris.
- Mobilitzar i optimitzar recursos.

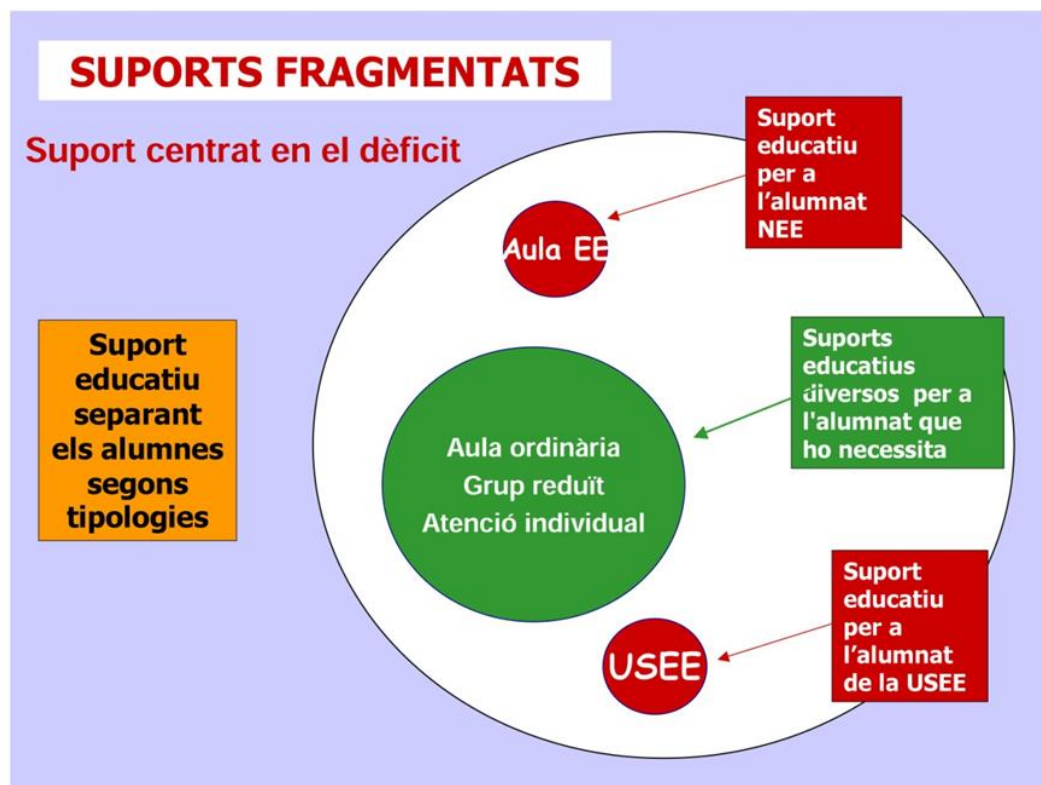
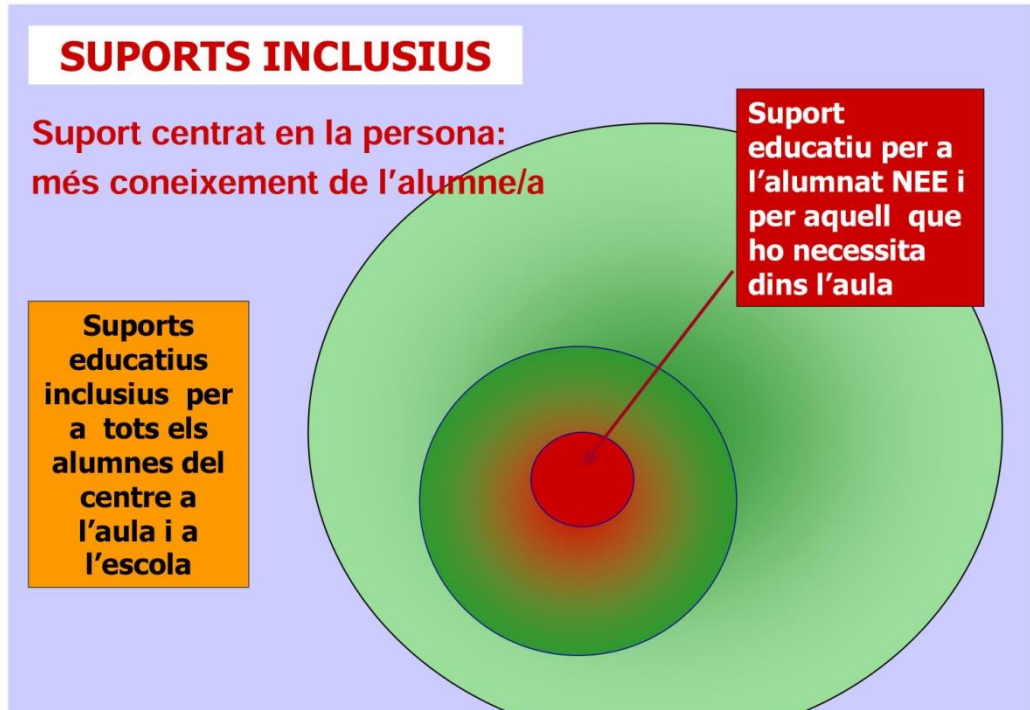

Actualment el model de suport fora de l'aula és el que encara s'utilitza més. La mestra d'educació especial ofereix un suport als alumnes amb necessitats educatives especials fora de l'aula, reeducant determinats continguts en petit grup o individualment, amb la intenció de compensar les seves dificultats. Paral·lelament a les classes, els tutors i les tutores utilitzen metodologies diverses per cercar d'integrar-los tant com sigui possible a la dinàmica de cada classe.

Cada cop hi ha més estudis i experiències que no aconsellen el suport fora de l'aula a l'hora de facilitar realment la inclusió i la integració social. Avui en dia sabem que el desenvolupament i l'aprenentatge estan estretament lligats a les situacions socials i a les experiències en les quals participa l'infant juntament amb altres persones. L'aprenentatge en interacció amb altra gent (mestra, companys...) és el motor que ofereix més oportunitats per aprendre i créixer. Cal apostar per un model d'ajut dins l'aula i el professorat de suport o d'educació especial hi entra per ajudar als altres mestres i tot l'alumnat.

Avantatges del suport dins l'aula:

- S'atenen les necessitats educatives especials dels alumnes des del marc de l'aula ordinària i dins del seu grup de referència.
- El professorat de suport intervé dins l'aula ordinària per afavorir la implicació del tutor/a en el procés educatiu de tots els alumnes també dels que tenen dificultats o amb necessitats educatives especials.
- Es procura que tots els docents vagin aprenent a atendre la diversitat en l'entorn més ordinari: el grup classe de referència.

http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/_media/cursos/escola_inclusiva/d1ee/modul_2/presentacio_thuguet.pdf

La Zona de Desenvolupament Proper (ZPD) de Lev Vigotsky², la qual pot descriure's com el "espai en què gràcies a la interacció i l'ajuda d'uns altres, una persona pot treballar i resoldre un problema o realitzar una tasca d'una manera i amb un nivell que no seria capaç de tenir individualment".

Lev Vigotsky va considerar de gran importància la influència de l'entorn en el desenvolupament del nen. Les seves investigacions es centren en el pensament, el llenguatge, la memòria i el joc del nen. Vigotsky representa un gran suport a l'educació, perquè permet conèixer les capacitats i les restriccions dels nens a cada edat.

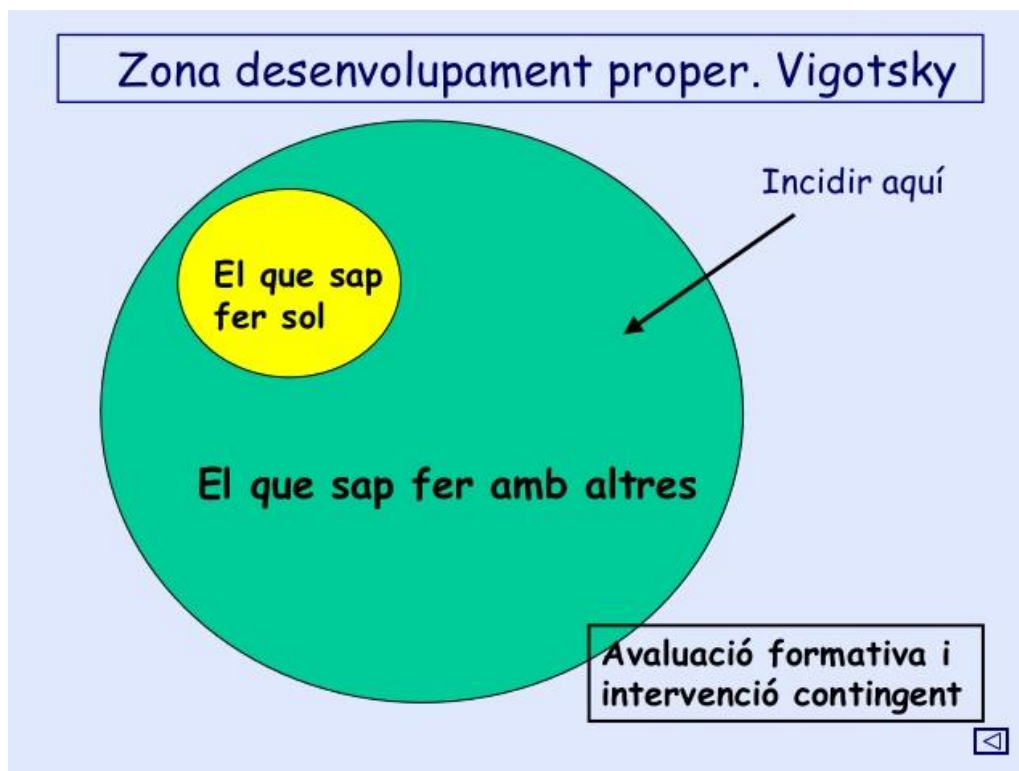
La ZPD permet considerar dos nivells en la capacitat de l'estudiant. D'una banda el límit del que ell solament pot fer, denominat Nivell de Desenvolupament Real. Per un altre, el límit del que pot fer amb ajuda, el Nivell de Desenvolupament Potencial.

En fer la distinció entre els nivells en la capacitat dels estudiants, facilita la creació i disseny d'estratègies d'ensenyament, que siguin útils per a cada individu d'acord amb la seva intel·ligència, i la seva forma d'adquirir el coneixement, a més enforteix les relacions socials.

Un mestre ha de poder identificar com el seu estudiant aprèn, quin tipus d'intel·ligència posseeix i fer més fàcil i divertit aquest aprenentatge, aprofitant les seves habilitats per enfortir les seves debilitats i el més important no impossibilitar-los la ZPD, permetre'ls que interactuin amb els seus companys i aprenguin d'ells.

---

² Psicòleg rus creador de la teoria de la zona de desenvolupament proper. Les seves teories diuen que el desenvolupament intel·lectual dels nens és una funció del grup humà en què ens movem, més que una qüestió individual. Les seves contribucions són especialment respectades i influents dins el camp de la psicologia evolutiva, psicologia cultural, educativa i el desenvolupament infantil. No va ser descobert pel món occidental fins a la dècada dels 1960.

<https://www.slideshare.net/mmmas/escola-inclusiva-42822452>

2.8. DECRET 150/2017

Aquest Decret desplega la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. D'altra banda, l'articulat de la Llei d'educació recull que l'atenció educativa de tot l'alumnat es regeix pel principi d'inclusió.

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Estableix en l'article 50 que els infants i els adolescents amb discapacitat tenen dret a gaudir d'un sistema educatiu inclusiu, amb accés a l'educació obligatòria en les mateixes condicions que els altres membres de la comunitat, sense exclusió per raó de discapacitat, i als ajustaments i suports necessaris per assolir el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social.

La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (2006) advoca per l'escolarització inclusiva.

En l'informe "Repensar l'educació" (2015) de la UNESCO, es torna a insistir en el fet que l'educació inclusiva és un pilar fonamental per promoure la inclusió social de totes les persones en tots els àmbits de la vida.

Aquest Decret estableix un nou marc de referència, perquè tots els centres del Servei

d'Educació de Catalunya, i la comunitat educativa en general, puguin seguir avançant en la formació de ciutadans compromesos,

Aquest Decret, expressa en l'article 2, avançar cap a un repte comú: uns entorns educatius que, tenint en compte la diversitat de les persones i la complexitat social, ofereixin expectatives d'èxit a tots els alumnes en el marc d'un sistema inclusiu.

El Decret s'estructura en un preàmbul i cinc capítols.

El capítol I, amb les disposicions de caràcter general, comprèn un article referent a la definició del concepte d'atenció educativa, i cinc articles relatius a l'objecte, l'àmbit subjectiu, la xarxa de suports a l'educació inclusiva, i les funcions de l'Administració educativa i dels centres educatius en relació amb el contingut del Decret.

A l'article 2 exposa que l'objecte d'aquest Decret és garantir que tots els centres educatius sostinguts amb fons públics dins l'àmbit de l'ensenyament no universitari siguin inclusius i que els centres d'educació especial siguin proveïdors de serveis i recursos per als centres educatius ordinaris a fi de completar la xarxa de suports a l'educació inclusiva.

Segons l'article 3 es consideren alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu:

- a) Els alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, trastorns de l'espectre autista, trastorns greus de conducta, trastorns mentals, i malalties degeneratives greus i minoritàries.
- b) Els alumnes d'origen estranger amb necessitats educatives derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu, de la falta de domini de la llengua vehicular dels aprenentatges i de l'escolaritat prèvia deficitària.
- c) Els alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides.
- d) Els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació, entesos, aquests últims, com a trastorns que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge.
- e) Els alumnes amb altes capacitats derivades de la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos i la precocitat.
- f) Els alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur.

El capítol II, sobre l'atenció educativa a l'alumnat, inclou deu articles en què es detallen, en primer terme, les mesures i els suports per a l'atenció dels alumnes que permeten organitzar els recursos i la intervenció educativa i, en segon terme, la detecció i l'avaluació de les necessitats educatives de suport educatiu i el pla de suport individualitzat per respondre-hi.

El capítol III, sobre l'escolarització dels alumnes, inclou dos articles que fan referència als criteris i els procediments per a l'escolarització.

A l'article 17 en el criteris generals:

1. Tots els alumnes s'escolaritzen en centres educatius ordinaris segons el que estableix aquest Decret i d'acord amb el procés d'admissió vigent.
4. L'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials requereix el reconeixement d'aquestes necessitats en l'informe de l'EAP de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu i ha de tenir en compte les orientacions descrites en aquest informe.

A l'article 18 en relació a l'escolarització en centres d'educació especial:

1. Excepcionalment, el pares, mares o tutors legals poden sol·licitar l'escolarització del seu fill o filla en un centre d'educació especial.
2. Únicament els alumnes amb discapacitats greus o severes que necessitin una elevada intensitat de suport educatiu i mesures curriculars, metodològiques, organitzatives o psicopedagògiques altament individualitzades poden ser escolaritzats en centres d'educació especial.

El capítol IV, amb quatre articles, fa referència a l'atenció educativa dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu als ensenyaments postobligatoris i de transició a la vida adulta.

El capítol V, sobre serveis i recursos, consta de quatre articles que expliciten els serveis i recursos que es posen a disposició del sistema educatiu perquè aquest faci efectiva l'escolarització i l'educació de tots els alumnes. El capítol preveu també la creació d'un mapa territorial de recursos.

El Decret acaba amb tres disposicions addicionals, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

3. PART PRÀCTICA

3.1- QÜESTIONARI PER DIFERENTS ESCOLES

Per tal de disposar d'un catàleg de les diferents necessitats educatives que es troben a les aules les mestres i els mestres de Catalunya he elaborat el següent formulari i l'he fet arribar via formularis de google a més de 200 escoles de totes les comarques de Catalunya.

He obtingut les adreces de la pàgina web del departament d'ensenyament.

Per tal de tenir representació de tot el territori he seleccionat les escoles per comarques i per municipis de tal manera que hi hagi prou representació d'escoles unitàries, d'una línia i/o més d'una línia. Per conèixer les característiques de les escoles he consultat les pàgines web de cadascuna d'elles.

Formulari escola inclusiva

Actualment treballa al centre com a

- Mestra d'Educació Especial
- Mestra d'Audició i Llenguatge
- Mestra d'Educació Infantil
- Mestra d'Educació Primària
- Mestra d'Educació Física
- Mestra d'Anglès
- Mestra de Música

A quina tipologia d'escola pertany el vostre centre?

- Escoles de 3 línies de parvulari i educació primària
- Escoles de 2 línies de parvulari i educació primària
- Escoles d'1 línia de parvulari i educació primària
- Escoles d'estructura cíclica
- Escoles d'estructura unitària

Amb quins casos d'alumnes amb Necessitats Educatives Específiques NEE has treballat:

- Discapacitat intel·lectual lleu (DIL) o mitjana (DIM)
- Discapacitat motòrica
- Dèficit auditiu (DAL)
- Dèficit visual (DV)
- Pluridiscapacitat (PD)

- Transtorn greu de conducta (AGC)
- Transtorn de l'espectre autista (TEA)
- Retard de desenvolupament sense etiologia clara (RD)

Amb quina casos d'alumnes amb trastorns d'aprenentatge (TA) has treballat:

- Dislèxia (DLX)
- Transtorn per déficit d'atenció amb o sense hiperactivitat (TDAH)
- Transtorn específic del llenguatge (TEL)
- Trastorns aprenentatge no verbal (TANV)

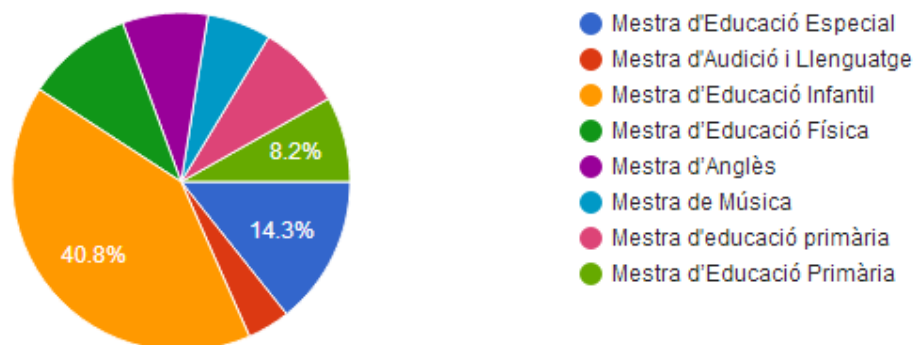
3.2- ANÀLISI DEL QÜESTIONARI

La primera pregunta del qüestionari que vaig enviar a les escoles era per situar quina especialitat tenia cadascun dels mestres: educació especial, audició i llenguatge, educació física, educació infantil, anglès, música i educació primària.

A la gràfica podem veure que la majoria dels mestres que han contestat, són mestres d'educació infantil amb un percentatge del 40,8%, seguidament mestres d'educació especial amb un 14,3% i finalment el percentatge menor amb un 8,2% són mestres d'educació primària.

Actualment treballo al centre com a

49 responses

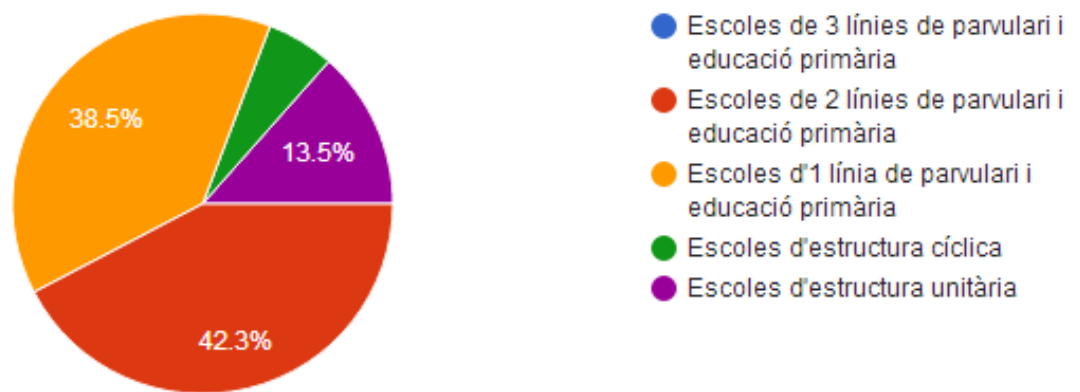

La segona pregunta fa referència al tipus d'escola que treballen diferenciant-les segons el nombre d'aules que tenen. Dels cinquanta dos qüestionaris contestats, un 42,3% corresponen a mestres que treballen a escoles de dues línies de parvulari i educació primària; amb un 38,5% mestres d'escoles d'una línia de parvulari i educació primària; finalment, amb un 13,5% mestres d'escoles d'estructura unitària.

A quina tipologia d'escola pertany el vostre centre?

52 responses

La tercera pregunta anava destinada a seleccionar els casos d'alumnes amb Necessitats Educatives Específiques amb els que havien treballat.

Analitzant els resultats, podem agrupar en tres grups segons el tant per cent:

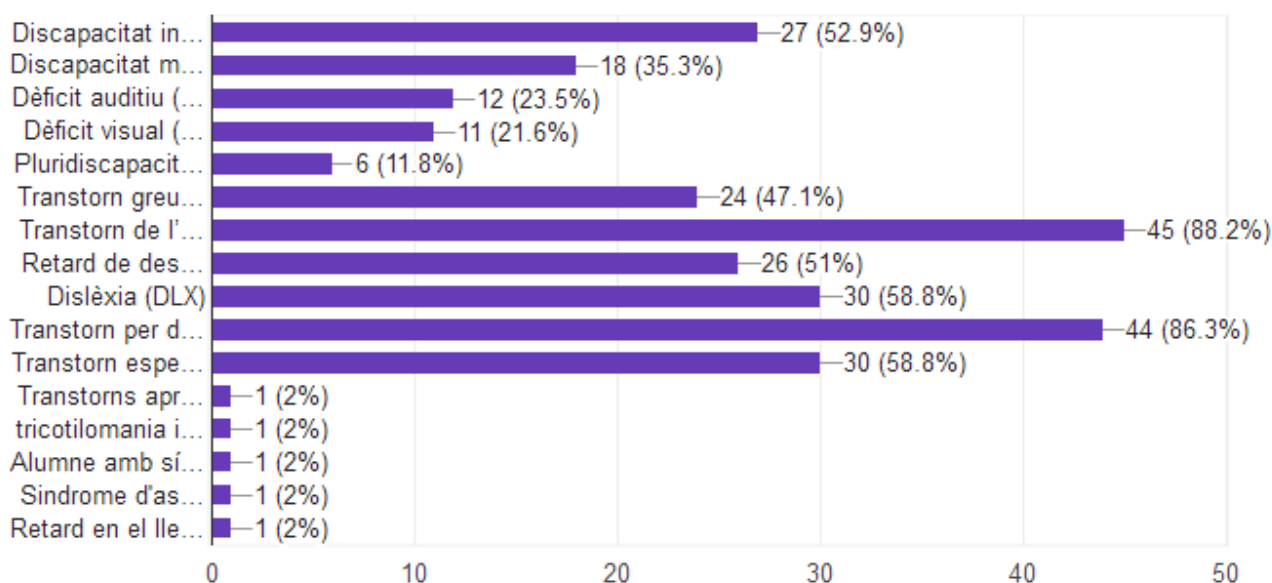
1r grup: aquests tres són els casos amb els que els mestres han treballat més en relació amb la resta i són, el Trastorn d'Espectre Autista (TEA) amb un 88,2%, Trastorn per déficit d'atenció amb o sense hiperactivitat (TDAH) amb un 86,3% i finalment la Dislèxia i el Trastorn específic del llenguatge (TEL) ambdós amb un 58,8%.

2n grup: aquí entrarien els que es troben entre el percentatge del 52,9% que és la Discapacitat intel·lectual lleu (DIL), seguit del Retard de Desenvolupament (RD) amb un 51% i el Trastorn Greu de conducta (AGC) amb un 47,1% i finalment la Discapacitat motòrica amb el percentatge del 35,5%.

3r grup: la representació menor de casos està formada pel Dèficit auditiu, amb el percentatge del 23,5%, seguidament el Dèficit visual amb un 21,6% i finalment la pluridiscapacitat amb un 11,8%.

Amb quina casos d'alumnes amb Necessitats Educatives Específiques NEE has treballat:

51 respostes

3.3- ANÀLISI DELS DELS DIFERENTS TRANSTORNS

Com hem vist anteriorment els tres casos d'alumnes que es troben més a les escoles són el Transtorn per Dèficit d'Atenció amb o sense hiperactivitat (TDH), la dislèxia i el Trastorn d'Espectre Autista (TEA). Seguidament, no només em centraré amb aquests tres casos, sinó que faré una lleu introducció de cada discapacitat exposada al qüestionari per veure en què estic treballant.

Transtorn per Dèficit d'Atenció amb o sense hiperactivitat (TDH), es disingeixen dos tipus, amb hiperactivitat, o sense. El primer, el Transtorn de Dèficit d'Atenció mb hiperactivitat, és el cas més comú de tots, és el transtorn psiquiàtric més freqüent entre els infants. Aquest transtorn tracta de nens que durant la seva infància es desenvolupen en una intensa activitat motora, van d'un lloc a l'altre o comencen una activitat i després l'abandonen. Com diu aquest transtorn, els nens que el pateixen, tenen hiperactivitat i dèficit d'atenció. Hi ha diferents tipus de tractaments, ja pot ser amb l'ajuda d'un

psicòleg, relacionat amb teràpies familiars o amb el neuròleg. L'altre tipus de trastorn en aquesta mateixa branca, és el Trastorn de Dèficit d'Atenció sense hiperactivitat, que seria exactament el mateix, però sense que hi apareixi l'hiperactivitat en els infants.

La dislèxia és una falta d'habilitat en el llenguatge, que es reflexa en l'aprenentatge de la lectura i escriptura, és a dir, la dificultat per reconèixer els sons que té una paraula.

En la pràctica es parla de **dislèxia evolutiva** quan apareixen dificultats i símptomes semblants o iguals als dislèxics en nens que inicien el seu aprenentatge, però ràpidament aquests símptomes desapareixen per si sols durant l'aprenentatge.

Senzillament, els dislèxics tenen una manera diferent d'aprendre. La majoria de les persones dislèxiques estan prou capacitades per accedir a qualsevol nivell d'ensenyament.

El Trastorn de l'Aspectre Autista (TEA) és un trastorn neurobiològic del desenvolupament, que ja es manifesta durant els tres primers anys de vida i que perdurará al llarg de tot el cicle vital. Els símptomes fonamentals de l'autisme són els següents: Deficiències persistents en la comunicació i en la interacció social i patrons restrictius i repetitius de comportament, interessos o activitats. Alguns nens poden mostrar habilitats especials en àrees concretes sensorials, de memòria, càlcul, i d'altres, que poden fer que destaquin en temes com per exemple, música, art o matemàtiques.

La Discapacitat intel·lectual Lleu o mitjana (DIL) s'inicia en la infància. Les persones amb discapacitats mentals tenen limitat el funcionament mental i la intel·ligència (IQ) per sota de la mitjana, mostren resultats reduïts en les proves sobre la capacitat per comunicar-se i realitzar tasques diàries. El grau d'incapacitat pot variar – fàcil, mitjà, severa o profunda.

Les causes de la discapacitat intel·lectual poden ser diverses. La podem trobar d'origen genètic, per malformacions congènites, per accidents, per malalties que provoqui danys greus, per malnutrició, per efectes de drogues o altres tòxics, etc. També pot ser causada per alteracions en el sistema nerviós central o en el desenvolupament embrionari.

El Trastorn Específic del Llenguatge (TEL) és un trastorn greu que afecta al llenguatge, que comença a l'infància i perdura tot al llarg de l'adolescència i pot deixar seqüeles significatives a l'edat adulta. Aquest trastorn sol afectar a l'expressió, a la comprensió del llenguatge, però sobretot afecta al llenguatge oral (expressiu o receptiu) en el

context d'un desenvolupament normal en altres aspectes. Dins d'aquest trastorn hi ha diferents símptomes d'alerta, depen de l'edat de la persona, per exemple, ja es pot començar a veure abans dels 12 mesos la manca de contacte visual o dels 12 als 18 mesos la manca d'atenció i llavors ja es comença a veure que l'infant desenvolupa aquest trastorn als dos o als tres anys, pel vocabulari inferior a les cinquanta paraules. L'infant no reacciona davant de sorolls forts o per exemple no conversa i no descriu imatges ni accions.

El trastorn Greu de Conducta, sol estar bastant present a les escoles, perquè molts nens presenten diàriament problemes de comportament amb els companys de classe, els amics, els pares o els mestres. Molts d'aquests problemes són lleus i són fruit de situacions particulars que es donen a les escoles o a les cases on viuen. Quan aquestes situacions es donen de manera continuada i amb més dificultat passa a ser un trastorn relacionat amb la conducta.

El Retard de Desenvolupament sense etiologia clara (RD) s'enten per alumnes amb necessitats educatives especials, principalment afectats per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials.

La Discapacitat Motriu, es diu que un nen té una discapacitat motora quan els seus membres superiors i / o inferiors no aconsegueixen desenvolupar-se normalment. Pot afectar les persones de maneres diverses: es poden tenir dificultats en tots els moviments, es poden tenir afectades alguna o algunes parts del cos, etc. Alguns objectius per evitar i ajudar a la persona afectada són els següents:

- Objectius i continguts prioritzats en l'àrea de llengua relacionats amb l'aspecte funcional d'ús i comunicació de la llengua (sistemes alternatius si cal).
- Prioritzar objectius i continguts que facin referència al desplaçament, la manipulació, l'ús de mitjans adaptats (llapis, ordinador,...), habilitats d'autonomia en el treball, control postural,...
- Prioritzar capacitats referides a la relació interpersonal i temes transversals com la socialització i el desenvolupament personal.

El Déficit Visual (DV) és l'alteració del sistema visual que comporta com a conseqüència dificultats en el desenvolupament d'activitats que requereixen la vista, dins d'aquest context, podem estar parlant de persones cegues o persones amb dificultat de visió. Hi ha diferents graus de discapacitat visual:

- **DISCAPACITAT VISUAL:** Els que presenten aquestes discapacitats poden ser cecs o tenir una certa pèrdua que els impedeixi distingir colors, no tolerar la llum o no percebre la totalitat de l'ambient.
- **BAIXA VISIÓ:** És aquella condició on la persona té dificultat per utilitzar la seva visió en circumstàncies "normals" però amb correcció òptica o l'ús d'ajudes no òptiques pot millorar les seves funcions visuals.
- **LA CEGUESA:** És la pèrdua del sentit de la vista, pot ser total o parcial.
- **NENS CECS:** És el nen que només té la percepció de llum sense projecció, o aquells que no tenen totalment de la visió.

Trastorn d'Aprenentatge No Verbal (TANV) els nens i nenes amb aquest trastorn presenten dificultats per conèixer cares, lletres i números, dificultats en la resolució de problemes de càlcul i poca memòria visual. També poden presentar dificultats en generar hipòtesis, planificar, organitzar i generalitzar solucions. A nivell del seu desenvolupament en orientació espacial i temporal son nens que es desorienten amb facilitat i presenten dificultats per entendre els conceptes de temps. Presenten dificultats en la comunicació no-verbal, com les expressions facials.

La Pluridiscapacitat és una discapacitat greu d'origen neurològic que es manifesta a través d'un retard important del desenvolupament psicomotriu, acompanyat freqüentment de dèficits sensorials (visió, audició...), crisis epilèptiques i problemes de salut. Les causes de la pluridiscapacitat poden ser genètiques o adquirides.

3.4. CASOS AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS A UNA ESCOLA D'UNA LÍNIA.

3.4.1. L'ENTORN

El terme municipal de Vilabertran és força reduït. Té 2,29 quilòmetres quadrats d'extensió. Està situat al NE de la ciutat de Figueres. Les seves terres són molt fèrtils i l'horta és el sistema de conreu més estès. Actualment, la seva població és d'uns 830 habitants. El poble està concentrat entorn al nucli antic. Hi ha uns pocs masos dispersos.

Hi ha una minoria de famílies que es dediquen al conreu de l'horta, de gran tradició a Vilabertran. Una gran part de pares i mares treballa en el sector secundari i una altra part treballa en els serveis a Figueres i comarca.

La majoria dels alumnes viuen al poble. Al voltant d'un 17 per cent dels alumnes viuen a Figueres. Els pocs que viuen en masos, com que són molt propers al poble, vénen a peu a l'escola.

L'escola està situada en un edifici anomenat "La Torre d'en Reig", d'estil modernista que es comparteix amb l'ajuntament, i l'oficina de correus. Degut a la manca d'espais, l'ajuntament ha cedit cinc dependències municipals on s'ubiquen les aules de P5, 2n, 3r 4t i l'aula d'educació especial. D'aquesta manera, a l'edifici original de l'escola només hi ha l'aula de 1r, el menjador, l'aula d'informàtica i el despatx de direcció. Des del curs 2009-10 funcionen dos mòduls prefabricats que el Departament ha ubicat a la zona de darrera del monestir de Santa Maria. En aquests mòduls hi ha les altres dues aules de parvulari, concretament de P3 i P4. Des del curs 2016-17 l'ajuntament ha cedit tres dependències municipals més a l'edifici de Can Rostoll on s'ubiquen les aules de 5è, 6è i una aula de suport.

La majoria dels alumnes són de parla catalana. Hi ha un 25% d'alumnes de pares castellano-parlants. Pràcticament no hi ha alumnes de fora de l'estat.

3.4.2. TIPOLOGIA ESCOLAR

L'escola és de titularitat pública i per tant depenent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Els nivells educatius que s'imparteixen són educació infantil i educació primària. Des del curs 2016-17 és una escola d'una línia d'Infantil i Primària, per tant cada nivell disposa de la seva aula.

3.4.3. MISSIÓ

Segons el Projecte Educatiu de centre la missió de l'escola La missió de l'escola és educar els nostres alumnes de les etapes d'educació infantil i educació primària per tal que assoleixin els objectius i competències de cada etapa educativa, especialment la competència d'aprendre a aprendre i a competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria, amb la finalitat de preparar-los per les altres etapes educatives i de facilitar-los la integració i l'adaptació, mitjançant els processos de formació al llarg de la vida, en una societat multicultural i dinàmica. La nostra escola acull diversitat d'alumnes perquè és escola inclusiva.

3.4.4. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Tot el professorat de l'escola ha d'organitzar la seva activitat docent tenint en compte les característiques del seu alumnat i la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge.
- L'objectiu de l'atenció a la diversitat és possibilitar la participació dels alumnes en entorn ordinari.
- El tutor o la tutora és el responsable o la responsable de la coordinació de totes les actuacions d'atenció a la diversitat que es facin amb el seu grup d'alumnes. És també el responsable de fer les derivacions oportunes al mestre o mestra d'educació especial i a l'EAP i del posterior seguiment amb les famílies dels alumnes.
- Sempre que l'organització de l'escola ho permeti hi haurà un mestre o mestra responsable d'educació especial que haurà de coordinar les actuacions sobre atenció a la diversitat i les relacions oportunes amb el o la representant de l'EAP per fer-ne el corresponent seguiment.
- L'atenció a la diversitat per part del mestre o la mestra d'educació especial prioritzarà aquells alumnes amb informe de l'EAP i els que la comissió d'atenció a la diversitat determini. Els alumnes que necessitin algun reforç o suport en alguna àrea específica seran atesos preferentment pels altres mestres en les hores dedicades a l'efecte.
- A l'escola la comissió d'atenció a la diversitat estarà constituïda pel director o directora, que actuarà com a president/a, el/la mestre/a d'educació especial i el/la representant de l'EAP.
- Correspon a la comissió d'atenció a la diversitat la concreció de criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat, l'organització, ajustament i seguiment dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades, el seguiment de l'evolució de l'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques i la proposta dels plans individualitzats.

3.4.5. CASOS AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS A L'ESCOLA D'1 LÍNIA

A l'escola aquest curs 2017-18 hi han en total 123 alumnes que es distribueixen de la següent manera:

P3: 13 alumnes   P4: 10 alumnes   P5: 19 alumnes

1r: 9 alumnes   2n: 13 alumnes   3r: 14 alumnes   4t: 17 alumnes

5è: 11 alumnes   6è: 17 alumnes

	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4t	5è	6è
TEA			X	X		X			
RD				X	X		X		
TDH							X	X	
DISLÈXIA								X	

3.5- ORIENTACIONS PER AL TRACTAMENT DELS TRANSTORS.

Els transtorns que a continuació esmentaré, tenen relació amb l'Escola de Vilabertran. A continuació, us exposaré les diferents orientacions que els professors han de seguir per tractar un alumne/a amb aquestes dificultats.

En primer lloc tenim el Transtorn per dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat (TDH), s'han de seguir les següents orientacions:

- Programes individualitzats d'entrenament de l'autocontrol per aprendre a regular la seva conducta (gràfics, contractes,...).
- Evitar l'excés d'informació i l'excés de treball (potser ha de fer menys exercicis que els altres). Ajudar-lo a organitzar-se (vigilar amb els deures)
- Clarificar l'estructura de la tasca. Aula estructurada i ordenada. Taula no saturada.
- Controls dels elements físics i humans externs a la tasca.
- Suport d'un company o grup de companys.
- Fer una seqüenciació de les dificultats de les activitats per evitar grans salts.
- Ajuda externa en situacions noves (evitar la frustració).
- Treballar amb mètodes experimentals amb continguts procedimentals (ensenyaments creatius i interessants).

- Compensar el fracàs amb la satisfacció pels èxits. No humiliar-lo davant els companys.
- Intentar que l'alumne/a no sigui sorprès, prepari'l per qualsevol canvi de rutina.
- Fer servir senyals per avisar que la feina està arribant al final.
- Incorporar pauses entre exercicis (amb esport si és necessari), sobretot si després toca una feina intensa i porta molta estona assentat.
- El mestre s'ha de coordinar amb la resta de professorat per seguir les mateixes pautes.
- Assessorament per part de l'EAP o CSMIJ, són centres pedagògics on s'atenen persones amb aquest tipus de trastorn (molts TDAH s'han de medicar, això els permet aprendre).

En segon lloc tenim el El Trastorn de l'Aspectre Autista (TEA) i s'han de seguir les següents orientacions:

- Prioritzar objectius relacionats amb l'interacció social i activitat funcional amb els objectes. La comunicació, representació simbòlica i imitació, el desenvolupament motor i les habilitats d'autonomia.
- Estimular l'exploració d'objectes o activitats funcionals molt simples.
- Realitzar jocs de simulació i imitació.
- Procurar entorns molt estructurats, predictibles i fixes, evitant espais poc definits i caòtics, per així facilitar les possibilitats d'anticipació.
- Cal utilitzar un aprenentatge sense error. Adaptar els objectius al nivell evolutiu del nen.
- Proporcionar la màxima ajuda per realitzar un aprenentatge i a poc a poc anar-la retirant.
- És fonamental respondre davant conductes comunicatives verbals o gestuals (mirades, agafar l'adult de la mà, apropar-se a un objecte i mirar-lo)
- Donada la seva capacitat per allò visual, utilitzar suports amb dibuixos, fotografies, pictogrames,... Estar atents a la seva fascinació per els detalls.
- Evitar de fer preguntes indefinides. Ser concrets en les interaccions.
- Estar atents per la seva fascinació pels petits detalls.
- Evitar factors de distracció.

En tercer lloc tenim la Dislèxia i s'han de seguir les següents orientacions:

- Facilitar activitats i experiències per desenvolupar les habilitats de parla i d'escolta.
- Compartir suport adicional dels alumnes.
- Aquest suport es pot donar dins d'un grup d'alumnes o nivell individual.

- Reforçar l'aprenentatge de la llengua escrita amb l'alumne.
- Fer saber que l'alumne coneix les seves dificultats.
- Ha de tenir les mateixes oportunitats que els altres companys.
- Potenciar a l'autoestima i que reconeixi en públic els seus actes.
- Posar en marxa totes les seves actuacions perquè l'alumne no visqui les seves dificultats com un fracàs.
- Cal treballar a l'aula i amb tots els companys respecte a la diversitat.

Finalment, tenim el retard de desenvolupament (RD) i i s'han de seguir les següents orientacions:

- Conèixer les habilitats i potenciar-les perquè aprengui a utilitzar-les com a suport.
- Treballar a nivell d'èxit per a què el/la nen/a recuperi la confiança en sí mateix. El nen amb RD no aprèn dels errors, per això hem d'evitar que en faci possibilitant-li ajuda
- Utilitzar materials atractius i exercicis variats i motivadors.
- Oferir abundant exercitació de les àrees que hagi de corregir.
- Aportar eines i estratègies que ajudin al nen a enfrontar-se a la seva dificultat i d'aquesta manera millorar el rendiment acadèmic.
- Ser cuidados en l'elecció del mètode de lectura que anem a utilitzar. Aquest ha de ser fonètic de marxa global, multisensorial i comprensible.
- Si un mètode no funciona en un nen determinat canviar-o per un altre.
- Establir uns programes ajustats a l'alumne i les seves característiques, precisant recursos i adequacions del currículum (temporalització, metodologia,...).
- Potenciar el treball globalitzat i interdisciplinar i les activitats funcionals per resoldre conflictes de la vida quotidiana. Potenciar l'autonomia.
- L'aprenentatge s'ha de fer a partir de situacions reals i properes a l'alumne. S'han d'interrelacionar els diferents continguts i proposar aprenentatges funcionals.
- Ús de material didàctic visual i manipulatiu que serveix de suport a les explicacions del professor.
- Elaborar materials adaptats a les seves necessitats (lèxic planer, poca extensió, activitats rellevants, adaptació del nivell, ...)

3.6- OBSERVACIÓ I ACTUACIÓ DEL PROFESSORAT DE L'ESCOLA DE VILABERTRAN

A continuació detallo les plantilles d'observació que he creat per portar a terme les meves observacions.

Com es pot observar a la part esquerra de la plantilla he anotat les indicacions i estratègies metodològiques que els experts donen per tal d'atendre la necessitat educativa en qüestió. Al mig trobem la casella on dono resposta a l'actuació de la mestra i a la dreta altres observacions que m'ha semblat interessant destacar.

CURS: P5	SI	NO	Observacions a destacar
TRANSTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA			
Prioritzar objectius relacionats amb la interacció social i activitat funcional amb els objectes. La comunicació, representació simbòlica i imitació, el desenvolupament motor i les habilitats d'autonomia.	x		Aquest aspecte es treballa amb la mestra d'Audició i Llenguatge. La tutora hi treballa la part d'autonomia.
Estimular l'exploració d'objectes o activitats funcionals molt simples.		x	
Realitzar jocs de simulació i imitació.	x		Ho treballa amb la mestra d'Educació Especial.
Procurar entorns molt estructurats, predictibles i fixos, evitant espais poc definits i caòtics, per així facilitar les possibilitats d'anticipació.	x		Un cop iniciada l'activitat la mestra es centra amb la feina que ell ha de fer.
Cal utilitzar un aprenentatge sense error. Adaptar els objectius al nivell evolutiu del nen.	x		
Proporcionar la màxima ajuda per realitzar un aprenentatge i a poc a poc anar-la retirant.	x		Es petit per retirar-la.
És fonamental respondre davant conductes comunicatives verbals o gestuals (mirades, agafar l'adult de la mà, apropar-se a un objecte i mirar-lo)	x		Necessita davant situacions desconegudes o de soroll que la mestra el tranquilitzi.
Donada la seva capacitat per allò visual, utilitzar suports amb dibuixos, fotografies, pictogrames.. Estar atents a la seva fascinació pels detalls.	x		Es treballa amb pictogrames amb el calendar per tal de saber què fa en tot moment.
Evitar de fer preguntes indefinides. Ser concrets en les interaccions.	x		Costa perquè té poca interacció amb els altres i li manquen habilitats comunicatives.
Estar atents per la seva fascinació pels petits detalls.	x		
Evitar factors de distracció.	x		Amb els companys a l'aula és complicat perquè no té atenció.

CURS: 1r de primària	SI	NO	Observacions a destacar
TRANSTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA			
Prioritzar objectius relacionats amb la interacció social i activitat funcional amb els objectes. La comunicació, representació simbòlica i imitació, el desenvolupament motor i les habilitats d'autonomia.	x		Destaca el suport que donen als alumnes amb trastorn.
Estimular l'exploració d'objectes o activitats funcionals molt simples.	x		
Realitzar jocs de simulació i imitació.	x		Per exemple els jocs de descobrir el cos, juntament amb el company.
Procurar entorns molt estructurats, predictibles i fixos, evitant espais poc definits i caòtics, per així facilitar les possibilitats d'anticipació.	x		Els entorns estan ben estructurats ja que la professora pot vigilar tots els punts de la classe, per exemple, els dos alumnes amb NEE estan junts.
Cal utilitzar un aprenentatge sense error. Adaptar els objectius al nivell evolutiu del nen.	x		
Proporcionar la màxima ajuda per realitzar un aprenentatge i a poc a poc anar-la retirant.	x		Sobretot estan molt atents en el seu procés d'aprenentatge.
És fonamental respondre davant conductes comunicatives verbals o gestuals (mirades, agafar l'adult de la mà, apropar-se a un objecte i mirar-lo)	x		Transmetre paciència
Donada la seva capacitat per allò visual, utilitzar suports amb dibuixos, fotografies, pictogrames... Estar atents a la seva fascinació pels detalls.	x		Utilitza bastants suports fotogràfics i visuals. Els nens estan fascinats pels detalls.
Evitar de fer preguntes indefinides. Ser concrets en les interaccions.			Formulen preguntes concretes sobre la feina que realitzen en el moment.
Estar atents per la seva fascinació pels petits detalls.	x		Els hi donen fascinació per exemple des d'un petit detall d'un llibre, a un detall de l'explicació.
Evitar factors de distracció.	x		Estar molt a sobre de l'alumne.

CURS: 3r de primària	SI	NO	Observacions a destacar
TRANSTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA			
Prioritzar objectius relacionats amb la interacció social i activitat funcional amb els objectes. La comunicació, representació simbòlica i imitació, el desenvolupament motor i les habilitats d'autonomia.	x		Destaca el suport que donen als alumnes amb trastorn.
Estimular l'exploració d'objectes o activitats funcionals molt simples.	x		
Realitzar jocs de simulació i imitació.		x	
Procurar entorns molt estructurats, predictibles i fixos, evitant espais poc definits i caòtics, per així facilitar les possibilitats d'anticipació.	x		
Cal utilitzar un aprenentatge sense error. Adaptar els objectius al nivell evolutiu del nen.	x		Se li redacta un PI (Pla Individualitzat)
Proporcionar la màxima ajuda per realitzar un aprenentatge i a poc a poc anar-la retirant.	x		
És fonamental respondre davant conductes comunicatives verbals o gestuals (mirades, agafar l'adult de la mà, apropar-se a un objecte i mirar-lo)		x	
Donada la seva capacitat per allò visual, utilitzar suports amb dibuixos, fotografies, pictogrames.. Estar atents a la seva fascinació per els detalls.	x		
Evitar de fer preguntes indefinides. Ser concrets en les interaccions.	x		
Estar atents per la seva fascinació pels petits detalls.	x		
Evitar factors de distracció.	x		Sobretot els sorolls

CURS: 1r de primària	SI	NO	Observacions a destacar
RETARD DEL DESENVOLUPAMENT			
Conèixer les habilitats i potenciar-les perquè aprengui a utilitzar-les com a suport.	x		
Treballar a nivell d'èxit per a què el/la nen/a recuperi la confiança en sí mateix. El nen amb RD no aprèn dels errors, per això hem d'evitar que en faci possibilitant-li ajuda	x		Sempre s'intenta fer però ella es nega.
Utilitzar materials atractius i exercicis variats i motivadors.	x		
Aportar eines i estratègies que ajudin al nen a enfrontar-se a la seva dificultat i d'aquesta manera millorar el rendiment acadèmic.	x		
Ser cuidados en l'elecció del mètode de lectura que anem a utilitzar. Aquest ha de ser fonètic de marxa global, multisensorial i comprensible.	x		
Si un mètode no funciona en un nen determinat canviar-o per un altre.	x		
Establir uns programes ajustats a l'alumne i les seves característiques, precisant recursos i adequacions del currículum (temporalització, metodologia,...).	x		Elaborar un PI
Potenciar el treball globalitzat i interdisciplinar i les activitats funcionals per resoldre conflictes de la vida quotidiana. Potenciar l'autonomia.	x		Sobretot potenciar els hàbits.
L'aprenentatge s'ha de fer a partir de situacions reals i properes a l'alumne. S'han d'interrelacionar els diferents continguts i proposar aprenentatges funcionals.	x		
Ús de material didàctic visual i manipulatiu que serveix de suport a les explicacions del professor. Elaborar materials adaptats a les seves necessitats (lèxic planer, poca extensió, activitats rellevants, adaptació del nivell, ...)	x		

CURS: 2n de primària	SI	NO	Observacions a destacar
RETARD DEL DESENVOLUPAMENT			
Conèixer les habilitats i potenciar-les perquè aprengui a utilitzar-les com a suport.	x		
Treballar a nivell d'èxit per a què el/la nen/a recuperi la confiança en sí mateix. El nen amb RD no aprèn dels errors, per això hem d'evitar que en faci possibilitant-li ajuda	x		Treballar motivacionalment.
Utilitzar materials atractius i exercicis variats i motivadors.	x		- Caixa personalitzada - Material manipulatiu
Aportar eines i estratègies que ajudin al nen a enfrontar-se a la seva dificultat i d'aquesta manera millorar el rendiment acadèmic.	x		
Ser cuidadosos en l'elecció del mètode de lectura que anem a utilitzar. Aquest ha de ser fonètic de marxa global, multisensorial i comprensible.	x		
Si un mètode no funciona en un nen determinat canviar-o per un altre.	x		
Establir uns programes ajustats a l'alumne i les seves característiques, precisant recursos i adequacions del currículum (temporalització; metodologia,...).	x		Elaboració d'un PI
Potenciar el treball globalitzat i interdisciplinar i les activitats funcionals per resoldre conflictes de la vida quotidiana. Potenciar l'autonomia.	x		
L'aprenentatge s'ha de fer a partir de situacions reals i properes a l'alumne. S'han d'interrelacionar els diferents continguts i proposar aprenentatges funcionals.	x		
Ús de material didàctic visual i manipulatiu que serveix de suport a les explicacions del professor. Elaborar materials adaptats a les seves necessitats (lèxic planer, poca extensió, activitats rellevants, adaptació del nivell, ...)	x		

CURS: 4t de primària	SI	NO	Observacions a destacar
RETARD DEL DESENVOLUPAMENT			
Conèixer les habilitats i potenciar-les perquè aprengui a utilitzar-les com a suport.	x		
Treballar a nivell d'èxit per a què el/la nen/a recuperi la confiança en sí mateix. El nen amb RD no aprèn dels errors, per això hem d'evitar que en faci possibilitant-li ajuda	x		Es prioritzen les activitats que pugui fer sol i no li generin inseguretat.
Utilitzar materials atractius i exercicis variats i motivadors.	x		
Aportar eines i estratègies que ajudin al nen a enfrontar-se a la seva dificultat i d'aquesta manera millorar el rendiment acadèmic.	x		
Ser cuidados en l'elecció del mètode de lectura que anem a utilitzar. Aquest ha de ser fonètic de marxa global, multisensorial i comprensible.		x	En el cas d'aquest alumne no presenta dificultats en lectura.
Si un mètode no funciona en un nen determinat canviar-o per un altre.	x		
Establir uns programes ajustats a l'alumne i les seves característiques, precisant recursos i adequacions del currículum (temporalització, metodologia,...).	x		Es segueix una adaptació metodològica.
Potenciar el treball globalitzat i interdisciplinar i les activitats funcionals per resoldre conflictes de la vida quotidiana. Potenciar l'autonomia.	x		
L'aprenentatge s'ha de fer a partir de situacions reals i properes a l'alumne. S'han d'interrelacionar els diferents continguts i proposar aprenentatges funcionals.	x		
Ús de material didàctic visual i manipulatiu que serveix de suport a les explicacions del professor. Elaborar materials adaptats a les seves necessitats (lèxic planer, poca extensió, activitats rellevants, adaptació del nivell, ...)	x		

CURS: 4t de primària	SI	NO	Observacions a destacar
TDA			
Utilitzar programes individualitzats d'entrenament de l'autocontrol per aprendre a regular la seva conducta (gràfics, contractes,...).		x	
Evitar l'excés d'informació i l'excés de treball (potser ha de fer menys exercicis que els altres).	x		
Ajudar-lo a organitzar-se (vigilar amb els deures)	x		
Clarificar l'estructura de la tasca. Aula estructurada i ordenada. Taula no saturada.	x		
Controls dels elements físics i humans externs a la tasca.	x		
Suport d'un company o grup de companys.	x		
Fer una seqüenciació de les dificultats de les activitats per evitar grans salts.	x		
Ajuda externa en situacions noves (evitar la frustració).	x		
Treballar amb mètodes experimentals amb continguts procedimentals (ensenyaments creatius i interessants).	x		
Compensar el fracàs amb la satisfacció pels èxits. No humiliar-lo davant els companys.	x		
Intentar que l'alumne/a no sigui sorprès, prepari'l per qualsevol canvi de rutina.	x		
Fer servir senyals per avisar que la feina està arribant al final.	x		De vegades es posa un cronòmetre. Han treballat el rellotge i escolten els quarts, hores en punt de les campanes.
Incorporar pauses entre exercicis (amb esport si és necessari), sobre tot hi després toca una feina intensa i molta estona assentat.		x	Si se'l veu molt angoixat se li permet anar al wc.

CURS: 4t de primària	SI	NO	Observacions a destacar
TDA			
El mestre s'ha de coordinar amb la resta de professorat per seguir les mateixes pautes.	x		Tot el professorat que intervé ha d'estar al cas de les adaptacions.
Assessorament per part de l'EAP o CSMIJ (molts TDAH s'han de medicar, això els permet aprendre).	x		

CURS: 5è de primària	SI	NO	Observacions a destacar
TDAH			
Utilitzar programes individualitzats d'entrenament de l'autocontrol per aprendre a regular la seva conducta (gràfics, contractes,...).	x		
Evitar l'excés d'informació i l'excés de treball (potser ha de fer menys exercicis que els altres).	x		Si l'alumne té molt de treball es satura
Ajudar-lo a organitzar-se (vigilar amb els deures)	x		Sempre o habitualment se li ha de dir quina feina té pel pròxim dia.
Clarificar l'estructura de la tasca. Aula estructurada i ordenada. Taula no saturada.	x		
Controls dels elements físics i humans externs a la tasca.	x		
Suport d'un company o grup de companys.	x		No sempre necessiten el suport d'un company
Fer una seqüenciació de les dificultats de les activitats per evitar grans salts.	x		Depèn de la persona, no li és difícil realitzar les tasques.
Ajuda externa en situacions noves (evitar la frustració).	x		Acompanyar a l'alumne quan té por.
Treballar amb mètodes experimentals amb continguts procedimentals (ensenyaments creatius i interessants).	x		Poden ser molt creatius.
Compensar el fracàs amb la satisfacció pels èxits. No humiliar-lo davant els companys.	x		Molts alumnes amb aquest trastorn solen ser molt insegurs.
Intentar que l'alumne/a no sigui sorprès, prepari'l per qualsevol canvi de rutina.	x		
Fer servir senyals per avisar que la feina està arribant al final.	x		
Incorporar pauses entre exercicis (amb esport si és necessari), sobre tot hi després toca una feina intensa i molta estona assentat.	x		Entre classes sempre solen fer pauses.

CURS: 5è de primària	SI	NO	Observacions a destacar
----------------------	----	----	-------------------------

TDAH			
El mestre s'ha de coordinar amb la resta de professorat per seguir les mateixes pautes.	x		
Assessorament per part de l'EAP o CSMIJ (molts TDAH s'han de medicar, això els permet aprendre).	x		L'EAP va a l'escola un cop cada mes, es presenta un psicòleg a revisar als alumnes amb trastorns. Llavors el CSMIJ és un centre de serveis bàsics d'atenció ambulatoria especialitzada en atenció psiquiàtrica i salut mental. Els nens i nenes amb trastorn, només hi van si un metge o un psicòleg els hi recomana.

CURS:5è de primària	SI	NO	Observacions a destacar
DISLÈXIA			
Facilitar activitats i experiències per desenvolupar les habilitats de parla i d'escolta.	x		Té molt desenvolupades les habilitats de parla i escolta.
Compartir suport adicional dels alumnes.	x		
Aquest suport es pot donar dins d'un grup d'alumnes o nivell individual.	x		A nivell individual sobretot, però a vegades amb altres alumnes.
Reforçar l'aprenentatge de la llengua escrita amb l'alumne.	x		Se li dóna més temps i se li comenten els errors gramaticals i d'expressió.
Fer saber que l'alumne coneix les seves dificultats.	x		Si que els coneix normalment i li agrada que els altres companys ho sàpiguen.
Ha de tenir les mateixes oportunitats que els altres companys.	x		Li agrada sentir-se diferent.
Potenciar a l'autoestima i que reconeixi en públic els seus actes.	x		
Posar en marxa totes les seves actuacions perquè l'alumne no visqui les seves dificultats com un fracàs.	x		
Cal treballar a l'aula i amb tots els companys respecte a la diversitat.	x		

4. CONCLUSIONS

Després de quasi un any d'haver començat el meu treball de recerca estic a punt d'escriure les meves conclusions.

Ha estat un treball dur amb el que a vegades he patit per trobar-me encallada, sense saber per on anar avançant però amb el que, ara que ja arribo al final i veig el resultat, he gaudit molt i he après molt.

Crec que he aconseguit els objectius que m'havia plantejat inicialment.

En primer lloc crec que he fet un treball rigurós. He hagut de cercar informació i llegir documents que he trobat difícils per la seva terminologia i pel seu contingut desconegut per mi. He tingut cura de citar tota la bibliografia consultada d'acord a les instruccions donades; he seguit les pautes per a la presentació formal d'acord, també, a les instruccions i justifico la informació que se'n desprèn d'aquest treball.

També crec que he aconseguit l'objectiu de l'organització i la planificació. Em va costar arrencar, primer perquè em va costar decidir-me sobre el tema i acabar de veure com el portaria a terme i segon perquè la feina del dia a dia em feia posposar el començament. Però un cop iniciat he anat fent de mica en mica i a l'estiu vaig procurar enllestir la part més feixuga del treball. No m'he deixat aspectes importants per a darrera hora tot i que aquesta setmana encara he afegit un punt important al treball: el desenvolupament del Decret 150/2017 de 17 d'octubre del departament d'ensenyament sobre l'escola inclusiva, ara bé, com podeu veure és un punt de darrera hora perquè acaba de publicar-se.

A mi m'ha servit per reflexionar sobre el que realment vol dir escola inclusiva. He fet un repàs de la meva etapa escolar i he observat que jo sempre he participat d'una escolaritat inclusiva i crec que ha estat ric per mi i suposo que també per als meus companys. Espero que aquest treball ajudi a reflexionar sobre aquest tema a qui ho llegeixi.

Deixant de banda les qüestions personals dins la part tècnica del treball puc dir que:

He vist amb sorpresa la quantitat de temps que m'ha portat seleccionar les escoles per enviar els qüestionaris. Ha estat un procés llarg perquè jo volia enviar els formularis a escoles que representessin totes les realitats escolars. He hagut de buscar les zones, les adreces, informar-me a les pàgines web sobre quin tipus d'escola era i enviar els formularis. He après que la feina ben feta sempre necessita temps per a realitzar-la.

A resultes del formulari he descobert les necessitats educatives més comunes amb que els nostres alumnes es troben. He après que quan un alumne no aprèn no és voluntat seva no aprendre si no que té unes mancances que li ho impedeixen. Si ho pensem amb problemes físics tothom ho entén, però quan aquestes necessitats són més cognitives no sempre s'és conscient de la limitació que això suposa.

Vull dir que ens és fàcil entendre que algú que s'ha trencat la cama no pot córrer però a vegades quan un alumne té un TDAH i es comporta malament a classe no sempre s'entén que no és que vulgui portar-se malament, si no que no pot fer-ho d'una altra manera.

I aquest exemple em porta a entendre que si tinguéssim una classe junta d'alumnes que s'han trencat la cama seria molt difícil fer la classe i que, en canvi, només un alumne amb la cama trencada no és cap problema perquè els companys poden ajudar-lo i mentres tant ell pot ocupar-se'n de les motxilles, pot observar, controlar el temps... és a dir, que analitzant les diferents necessitats educatives he pogut reflexionar i entendre el vertader sentit de l'escola inclusiva que fins ara no tenia clar i que tampoc m'havia aturat a entendre-ho.

I després de tot això el fet d'anar a l'escola i participar com a observadora m'ha servit per confirmar la meua hipòtesi sobre el fet que l'escola tenia un projecte d'acord als principis d'escola inclusiva i que aquests principis són favorables per al desenvolupament de tot l'alumnat.

Crec que l'escola inclusiva és l'escola oberta a tothom i s'inclouen tots els alumnes siguin quines siguin les seves característiques personals i les seves necessitats educatives. Els alumnes amb discapacitat escolaritzats amb alumnes que no tenen necessitats educatives els permet relacionar-se amb companys diversos de la seva edat i aprenen a conviure.

El fet d'ensenyar amb els principis de l'escola inclusiva obliga als mestres a ensenyar de maneres diferents perquè tots els alumnes no són iguals, però és que encara que el mestre no tingui alumnes amb necessitats educatives identificades tampoc podria ensenyar igual perquè tots els alumnes són diferents.

He vist a les aules que he observat com l'aprenentatge cooperatiu estructura la classe de manera que el mestre ensenya i els alumnes també. A l'observació a l'aula que vaig realitzar en algunes activitats els alumnes treballaven en petits equips de treball i

s'ajudaven entre ells. Crec que és millor que l'aprenentatge individualista, en què tots els alumnes realitzen les mateixes activitats, o l'aprenentatge competitiu, en què els alumnes es poden bloquejar si se'ls exigeix més del que poden.

A l'escola de Vilabertran es fa servir el model de suport dins l'aula, en què la mestra d'educació especial atén als alumnes amb necessitats educatives especials a la fi d'aconseguir que els alumnes puguin rebre un suport específic i personal. Vaig observar com l'alumne amb discapacitat era capaç de motivar-se perquè la mestra s'adaptava a les seves necessitats. I els companys també s'enriqueixen i aprenen a ser persones que ajuden a qui ho necessita.

En primer lloc, vaig distingir diferents graus de comportament, cada alumne que patia una discapacitat, s'expressava d'una manera diferent a l'altra i cadascú tenia unes característiques diferents. Quan esmento el comportament, em refereixo a la manera que tenen de respondre a les actituds i als gestos que genera la mestra o el mestre. En segon lloc, els alumnes es veuen més segurs i amb més positivitat quan estan en un entorn principalment beneficiable per ells juntament els companys i els professors, també hi ha alguns comportaments que dificulten la classe, com per exemple, alguns alumnes amb discapacitats no responen tant ràpidament al fer les activitats i això genera un mal comportament a l'alumne que el mestre sap solucionar i que també els companys poden col.laborar a millorar el comportament.

Els mestres, actualment, es troben amb molts casos d'alumnes amb discapacitats tal com he pogut comprovar en passar el formulari. Per tant, confirmo que les escoles catalanes tendeixen a un model d'inclusivitat.

I que, pel que he pogut comprovar, aquest model és eficaç per la societat on vivim ja que tothom té dret a relacionar-se amb persones amb o sense discapacitat i tenir l'oportunitat de rebre una educació igual en tots els àmbits.

Un altre aspecte que ajuda a confirmar la meva hipòtesis inicial és el fet que el departament d'ensenyament acaba de publicar un decret (17 d'octubre) que marca les directrius de treball en aquesta direcció.

No tinc resposta sobre el motiu pel qual he rebut més respostes de les mestres d'educació infantil que de les altres edats.

5- BIBLIOGRAFIA

- AINSCOW, M. La mejora de la escuela inclusiva. *Cuadernos de Pedagogía*, 349, 78-83, 2005b
- BRAY STAINBACK, S. (2001). L'educació inclusiva: definició, context i motius. *Suports*. Recuperat 29 agost 2017, des de <http://www.raco.cat/index.php/Suports/article/viewFile/102022/163617>
- CUOMO, N. *La integración escolar. Dificultades de aprendizaje o dificultades de enseñanza?* Antonio Machado, 1994
- DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. Currículum competencial per a l'educació primària – Departament d'Ensenyament, 2016
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú.. Generalitat de Catalunya, 2015
- HUGUET I COMELLES, T. *Aprender juntos a l'aula. Una proposta inclusiva*. Editorial Graó. Barcelona, 2010
- III Congreso “La Atención a la Diversidad en el Sistema Educativo”. Universidad de Salamanca. Instituto Universitario de Integración en la Comunidad, 2001
- MASDEU, C. (26 maig 2014). Com fer escoles més inclusives? *Diari de l'Educació*. Recuperat el 7 de juliol de 2017, des de <http://diarieducacio.cat/blogs/bofill/2014/05/26/com-fer-escoles-mes-inclusives/>
- PUJOLÀS, P. *Aprender juntos alumnos diferentes*. Vic: Eumo, 2003

6- ALTRES FONTS D'INFORMACIÓ

A les següents pàgines he consultat part de la part teòrica que m'ha donat la informació per endinsar-me a l'escola inclusiva i també per tenir coneixements de les Necessitats Educatives Especials (NEE).

<http://reflexionseducat.blogspot.com.es/2013/02/definicio-i-principis-d->

Data de consulta: 4/07/17

http://educacio.gencat.net/documents_publics/instruccions/instruccions11_12/Documents/Atencio_diversiitat.pdf

Data de consulta: 4/07/17

<http://educaciodemacat.com/tendencias/personalitzacio-de-laprenentatge>

Data de consulta: 5/07/17

<https://escoles.fundesplai.org/blog/lescola-inclusiva-i-el-suport-a-alumnes-amb-necessitats-educatives-especials/>

Data de consulta: 5/07/17

https://sites.google.com/a/xtec.cat/eap_altcamp/discapacitat-intel-lecutal

Data de consulta: 16/08/17

<http://www.autisme.com/autisme/que-es-l-autisme.html>

Data de consulta: 16/08/17

<http://www.glpmartin.com/trastorn-llenguatge.html>

Data de consulta: 16/08/17

<http://www.fundacionadana.org/ca/definicio-i-tipus-trastorns-de-la-conducta/>

Data de consulta: 16/08/17

http://www.xtec.cat/serveis/creda/e3925251/docs_public/guia_famil_fills_discap_motriu.pdf

Data de consulta: 16/08/17

<https://es.slideshare.net/Sooner1/presentacion-discapacidad-visual>

Data de consulta: 16/08/17